

De vader valt niet ver van de zoon

Ooit droegen vaders ons het leven in, later zijn de rollen omgedraaid en dragen zonen de vaders richting het einde. Over die boog gaat 'Carrying my father', met vier circusartiesten en hun échte vaders. FILIP TIELENS

Een zaterdagochtend in de prachtige Predikherenkerk in Leuven. Vier grijzende vaders en vier atletische circuszonen warmen hun lijven op. De zon die door de glasramen naar binnen schijnt, veegt de laatste slaap weg. Het is een week voor de première van *Carrying my father*, maar de sfeer is ontspannen. Ledematen worden gestretcht, met hier en daar een pijnlijke grimas. Het is even puzzelen wie bij wie hoort, maar dat wordt gauw duidelijk wanneer elke zoon zijn eigen vader op de schouders laat balanceren – rechtopstaand, zonder valpartijen.

'Circus hangt sterk samen met virtuositeit', vertelt Toon Van Gramberen (36) van There There Company en samen met zijn vriendin Hanna Mampuys het brein achter deze voorstelling. 'Maar hoe verandert dat met ouder worden? Wat de vaders in dit stuk misschien ontberen aan technische virtuositeit, compenseren ze met authenticiteit en kwetsbaarheid.'

Eugeen en Toon Van Gramberen. There There Company

Toen Toon ‘het ouder wordende lichaam’ wilde onderzoeken en ‘het kantelpunt waarop een zoon fysiek sterker wordt dan zijn vader’ klopte hij aan bij zijn vader Eugeen, een oud-leraar die net met pensioen is. ‘Ik had dus tijd voor dit experiment’, zegt die lachend. ‘Al ben ik een stijve hark: mijn knie wil niet meer goed mee.’ Toch zien we hem hier in acrobatische poses verwickeld met zijn zoon Toon en drie andere vader-zoon-duo’s – en dat op zijn 63ste.

Taboe

Carrying my father gebruikt technieken uit partneracrobatie – gewicht nemen en dragen, evenwicht zoeken, blind achterover vallen en elkaar opvangen – om de onbreekbare maar ongelijke verhouding te onderzoeken tussen vaders en zonen.

We herkennen het beeld van Aeneas die zijn vader op zijn rug wegdraagt uit de brand van Troje, maar evengoed piëta’s of tableaux vivants genre de Laocoöngroep. Er worden complexe constructies gebouwd, zoals torens van drie verdiepingen, met de vaders onderaan langs de vier zijden als steunpilaren.

‘We praten zonder woorden, maar met onze lichamen’, aldus Eugeen. Nochtans is fysiek contact tussen vaders en zonen allesbehalve evident – op een hand en voor sommigen een kus en knuffel bij een begroeting na. Toon: ‘Als acrobaat hang ik na tien minuten op een auditie al rond de nek van iemand die ik niet ken. Maar wanneer plots je vader voor je staat, is dat *awkward*. Waarom is het toch zo moeilijk om fysiek contact te hebben met iemand waarmee je zo’n onbreekbare band hebt als je vader?’

Geen gezinstherapie

Al geldt dat zowat voor alle aanrakingen tussen (hetero)mannen. Eugeen: ‘In momenten van verdriet raken mannen elkaar wel aan, maar verder denken we toch te vaak: laten we niet flauw doen.’ Toon: ‘Men vraagt vaak waarom we geen stuk maken met moeders en dochters. Wel, net omdat mannen die elkaar aanraken toch nog een veel groter taboe is. Die foto van wij twee in ons ondergoed en ik die mijn vader draag, vinden veel mensen best intiem.’

Het beeld wekt natuurlijk de indruk van de hulpeloze vader die verzorgd moet worden door zijn zoon. Ook halverwege de voorstelling gaan de kleren uit tot op het (witte) ondergoed. Toon: ‘Die link met geriatrie zit er zeker in, maar we willen verder gaan dan het eenzijdige beeld waarin het oudje geholpen moet worden. Bij veel scènes zeiden Hanna en ik: “Dit is té rusthuis”.’ (*lacht*)

Is de verhouding tussen Toon en Eugeen op scène er een van vertrouwen en zorg, dan speelt er tussen zoon Jonas en vader Danny Juchtmans een grotere competitiviteit, gezien het kleinere leeftijdsverschil. De dynamiek tussen de duo’s is heel verschillend, maar binnen één duo geldt zeker: de

appel valt niet ver van de boom. Toon: ‘Soms staan vaders en zonen tijdens repetities in precies dezelfde houding. Dan denk je: hoe kan dat nu?’

Eugeen is naar eigen zeggen closer geworden met zijn zoon Toon door het maken van dit stuk. Al is *Carrying my father* natuurlijk geen gezinstherapie. Volgens Toon draait het om het tonen van andere beelden van mannelijkheid en vader-zoon-relaties. ‘We willen niet het beeld bevestigen van wij sterke circusmannen die onze vaders en de wereld kunnen torsen. Wel dat op het einde iedereen in zijn ondergoed staat en verzorgd moet worden, hoe strak je buikspieren ook staan op je twintigste.’

Carrying my father. Première 14/3 in 30CC Leuven, daarna op tournee langs cultuurcentra en zomerfestivals.